

FEDEA eta EKINTZA

Daniélou kardinalearen ohorea garbitzen

Datorren maiatzaren 20an urtebete izango da, Jesusen Konpainiako Daniélou kardinala fama kaxkarreko emakume baten etxean bihotz kolpe batez hil zela Parisen. Emakume hau lupar* ezagun baten emaztea zen. Gertakari honen inguruan berehalaxe haizatu zirèn zurrumurru gaiztoen kontra ez omen zuten ez apezpikuek eta ez jesuitak aski* gogor jokatu, eta Daniélou kardinalari errazegi egotzi* zion jendeak «begiztatzaille»* zelako fama txarra. Orduan, «Rassemblement des Silencieux de l'Eglise» edo Eliztar Ixilizaleen Taldeak bere aldetik arazo itsusi hau garbitzea erabaki zuen.

Beren kontura azterketa bat egin dute eliztar hauek. Eta, zernahi lekukoren* testigantzak bildu ondoren, bilaketaren lehen ondorioak oraintsu azaldu dituzte.

Etxe hartako andreak eskatutako diru laguntza ekartzera etorri zen kardinala. Andre honen senarra bere ofizioagatik atxiloturik* zegoen eta. Bezperako elizkizun nekagarriak, egun berean jandako bazkari gehiegixeak eta andrea bizi zèn etxeko eskaileretan gora korrika eta presaka joateak gelditu erazi omen zioten bihotza. Eta herioa hantxe bertan harrapatu zuen.

«Ixilizale» hauek, kardinalak bisitatu ohi zituèn hogeitau bat emagalduri entzun diete. Eta emakume hauek aho batez aitortzen dute, Daniélou erabat* errugabe* zela, eta berean bizi modua aukeratzeko izan zituztèn arrazoinen berri jakiteaz konformatzen zela. Horregatixek hain zuzen, hauetako batzuk anormaltzat jotzen zuten. Hauekin elkarrizketa bat egin ahal izateko, liburudenda baten errepresentatzaile bezala aurkezten omen zuen bere burua kardinalak. Berdin egiten ei* zuen, maoista eta drogatuekin berba egin ahal izateko. Daniélou, neska ikastetxe batetako kapellaua izana zelarik, kezkatua omen zegoen, ea bere ikasle izandako neskatxa batzuk zergatik bizi-modu hura hartzen zuten jakiteko. Jakinmin honek eraman zuen, kardinalak batentzat egokiak ez omen diren inguruneak eta hauzoak bisitatzera.

Ongi derizkiogu* informazio honi. Baina halaber* segur gaude, orduan zabaldu zirèn zurrumurruek kontra ezer guti egin dezakeela. Eskandalu bila dabilenari bost axola* baitzaio informazioaren seriotasun eta benetasuna. Aski ditu bere «zuhurtzia» eta malizia. (Manu Pagola)

Italian, abortua legeztatzeko bost legegai eta erdi

Alderdi Radikala oso txikia da Italian, baina ausarta.* Ihazko otsailean,* dibortzioari buruzko erreferenduma bidetan zelarik, beste zortzi eskaini zizkion Italiari. Zortzi erreferenduko horik egin ahal zitezen, jo eta ke ekin zitzaion sinaduren* biltzeko lanari: bostehun sinadura gutienez erreferendum bakoitzeko, legeak erreferenduen duen bezala. Zortzi lege ken zitezen eskatzen zuten erreferendum horiek: haien artean bi lege, bata konkordatuari eta bestea abortuari dagokiona, faxismoaren garraioak biak.

Alderdi Radikalak jarraitzaile guti du —Parlamentuan ez daduka ordezkari bat bakarrik ere—; eta sinadura guti bildu ahal izan du, erreferenduko horik* eskatzeko ere. Abortua eskatzeko, legeak erreferenduen duen bezala. Zortzi lege ken zitezen eskatzen zuten erreferendum horiek: haien artean bi lege, bata konkordatuari eta bestea abortuari dagokiona, faxismoaren garraioak biak.

Hala ere, Alderdi Radikalak ez du aztera jo, eta urte betean Italia osoa asaldatu* du arazo honen inguruan, Eliza eta politik alderdiak kezka eraziz. Hontarako, laguntza handia ukan du feministen aldetik; hauek, beren eskubideen aldeko burrukan, lehendik zuten abortua punturik nagusienetako bat bezala. Feminista askoren ustez, orain arteko abortuarekiko legea emakumez bestek egindako lege bat da, gizonek —apezek, politikariek— eta gizonezkoen kulturak emakumei ezarritako le-

ge bat. Horregatik, beren burrukaren muin muinean dago lege horren kontrako ekintza ere.

Urte betean eztabaida handia sortu da Italian abortuari buruz, Frantzian eta USAn abortua zilegitzen* duen legea onhartu berria delarik batez ere. Alderdi Radikala, bere aldetik, ihaz dibortzioareko erreferendumen inguruan sorturiko gizarte askatasun eta eskubideen aldeko oldeaz* baliatuz, eta L'Espresso aldizkariaren laguntza osoa duelarik, indar berriz ekin zaio erreferendum hori eskatzeari.

Bitartean Apezpikuen Konferentziak bere eritzia eman du abortuari buruz, gizabiziaren kontrako krimentzat joz, eta legeak zigortu egin behar duela adieraziz. Hala ere, hainbeste abortu egitera bultzatzen —behartzen?— duen gizartearen giro eta egoera aldatzeko eginahalak egin behar direla diote apezpikuek, familiarekiko, etxearekiko, lanarekiko eta osasunarekiko politika aldatuz. Hor dago apezpikuentzat abortuaren arazoaren sustraia.*

Arrazoinbide hau ez die apezpikuei inork ukatzen: hots,* oinharrian, gizartearen, kulturazko eta ekonomiazko politika berri oso baten arazoa dela abortuarena. Baina aurre aurrean hor dago ixilpeko eta legearen kontrako abortu ugarien berehala-

Italiako emakume burrukalarien sloganetako bat: «Gizonezkoek haurra egin behar balute, abortua sakramentua izanen litzateke»

ko* arazoa. Eta honen aurrean, hain zuzen ere, alderdi gehienak —Kristau Demokrazia eta eskuineko MSI eta besteren bat izan ezik— nola edo hala abortua legeztatzearen alde agertu dira.

Sei legegaien aurkezpenak egin dira dagoeneko.* Komunistek, Sozialistek, Sozial Demokratek, Errepublikanoek, Liberalek eta Kristau Demokratek berek ere, bakoitzak bere legegaiak aurkeztu diote Parlamentuari. Batzordeak* bere eskutetan daduzka orain sei legegaiak. Bost abortuaren aldekoak dira; Kristau Demokraziarena, berriz, kontrakoa. Dena dela, oraingo eztabaida honetan Kristau Demokraziak bere proposamen bat aurkeztu nahi izan du. Ihaz, dibortzioarekiko eztabaidan, kontra egitea izan zen alderdi horren lanik handiena, eta ez zen aski* saiatu, bestek aurkezturiko legegaiak hobetzera; eta galdu egin zuen burruka. Oraingoan, aldiz,* beste legegaien artean berea aurkeztu gura izan du: kontra... baina erdizka. Izan ere, lege zaharra zerbait biguntzera saiatzen da Kristau Demokraziaren proposamena, baina abortua delituztat hartuz, ama-rena bizitza salbatzeko ez baldin bada; salbuespen* hau, ordea, lege zaharrak ere ba zuen.

Beraz, abortua legeztatzeko bost legegai eta erdi aurkeztu direla esan genezake. Eta horietarik lege bat bakarria egitera saiatu beharko du Parlamentuak. Nolako aterako da? Bitartean Alderdi Radikalak, asmotan zuèn erreferenduma baztertea hobe izango du. (Patxi Kortabarria)